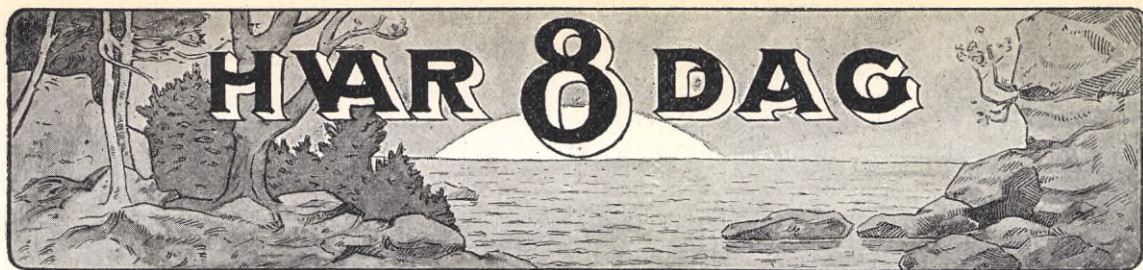

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 3 Augusti 1902.

N:o 44

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *J. E. von Krusenstjerna* (med 1 porträtt). *Den Ungeska ballongen* (med 1 illustration). *Pansarbåten Äran* (med 1 illustration). *Bellmans minne* (med 2 illustrationer). *Teater sommartid* (med 2 illustrationer). *Sarah Bernhardt* (med 1 porträtt). *Strömsholm* (med 7 illustrationer). *Skotska skogssällskapet* (med 2 illustrationer). *Heliga Elisabeths slott* (med 2 illustrationer). *Ovärdig*. Originalberättelse för HVAR 8 DAG af H. Mikael. *San Marcusplatsen i Venedig efter Campaniens instörtande* (med 1 illustration). *Veckans porträttgalleri* (med 12 porträtt). HVAR 8 DAGS Novellblad XIX: *Cocuzza*. Fransk novell. Öfvers för HVAR 8 DAG.

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

Foto. Hamngölet, Steekholm.

GENERALPOSTDIREKTÖREN J. E. VON KRUSENSTJERNA.

Knappast lär det finnas två meningar därom, att bland den afgångna von Otterska ministärens medlemmar f. civilministern, numera för andra gången generalpostdirektören J. E. von Krusenstjerna, var den främste i mer än ett af de hänseenden, hvarpå en mans betydelse i det offentliga livet beror. Än är hans verksamhet i det allmännas tjänst lyckligtvis ej på länge avslutad, som man torde kunna hoppas; men den tidpunkt, då han från konungens rådsbord återvänder till den för honom öppnhållna högsta chefsposten inom postverket, torde ej vara illa vald för en hastig konturteckning af hans gestalt, sådan den ter sig både inom den politiska och inom den rent administrativa miljön.

Det finnes politici, för hvilka politiken är af så att säga rent formell natur, män som med hela sitt intresse hängifva sig åt partipolitiken och i det egna partiets yttre framgång finna långt större anledning till tillfredsställelse än i genomförandet af den eller den praktiskt politiska reformen. Typen för en sådan politiker var Viggo Hörup, och han har bildat skola, ej blott i Danmark utan äfven i någon mån hos oss. Utan tvivel har en sådan politisk anläggning sin betydelse och sin uppgift att fylla i vissa tider. I vårt land saknar den dock än så länge större resonansbotten. Män som mera fästa sig vid de påtagliga realiteterna än vid de yttre former och omständigheter, som med dem kunna vara förknippade, ha i senare tider varit och äro än i dag bärarne af vårt politiska lif. Till denna verksamma grupp af politici har v. Krusenstjerna hört och det är genom praktiska reformer af bestående värde han betecknat sin väg. Att han härunder ansett sig oförhindrad att samverka med personer, som i andra, för honom mindre väsentliga afseenden varit af skiljaktig uppfattning, är i och för sig icke svårt att förstå, om det också ej blifvit utan följder på hans position i förhållandena till vissa riksdagsgrupper.

Civilministerportföljen erhöi han vid 42 års ålder, efter ett par månaders verksamhet som konsultativt statsråd, då Thyselius i slutet af 1883 ändtliga lyckades rekonstruera och konsolidera den konselj, han bildat efter Arvid Posses afgång i maj samma år. Snart därefter stod Thempanders i spetsen för regeringen, och civilministerportföljen låg fortfarande i Krusenstjernas hand. Redan under denna tid framträdde snart hans stora intresse, energi och idérike-dom, när det gällde att främja det svenska kommunikationsväsendets, framför allt järnvägsnätets utveckling. Kommunikationernas nationalekonomiska betydelse och uppgift har ingen svensk politiker klarare uppfattat eller mera konsekvent fasthållit än v. Krusenstjerna. Detta har gifvit åt hans järnvägs-politik en alldeles särskild prägel, hvilken skulle i sinom tid föranleda konflikter med dem, som förlagt statsbanornas uppgift till det rent finansiella området och af dem huvudsakligen väntat sig direkta inkomster till statskassan. Jämte de sociala frågorna, af hvilkas lösning v. Krusenstjerna som civilminister varit starkt intresserad, har järnvägspolitiken bildat det mest framträdande draget af hans insatser i det offentliga lifvet. Detta gäller ju i första rummet de tvänne perioder, hvarunder han såsom statsråd förestått civildepartementet. Den första af dessa perioder sträcker sig från 1883 till slutet af 1889, då v. Krusenstjerna, som ej låtit sig närmare beröras af den stora tullstriden utan efter Thempanders afgång ingått i Bildts protektionistiska ministär, följde denna sistnämnda i dess demission och öfvertog generaldirektörsbefattningen för postverket. Äfven i denna sin egenskap hade han tillfälle att ägna sitt intresse och sin ovanliga arbetsförmåga åt en af kommunikationsväsendets mest betydelsefulla grenar. Under denna tid var han Sveriges ombud vid världspostkongressen i Wien 1891, underhandlade 1894 i Petersburg om en ny postkonvention mellan Sverige och Ryssland och slöt 1896

öfverenskommelse om sjöpostförbindelsen Trelleborg—Sassnitz.

År 1896 kallades v. Krusenstjerna åter att öfvertaga chefskapet för civildepartementet, som han under Boström och v. Otter som statsministrar förestått till dess Boström innevarande sommar bildade sin andra ministär. Att v. Krusenstjerna ej kom att ingå i denna, lär med säkerhet ej ha berott på bristande samförstånd mellan honom och den tillträdande regeringschefen. Ej heller fanns det något i den politiska situationen, som kräfdde den ännu så kraftfulle och verksamme civilministerns afgång. Som bekant, hade v. Krusenstjerna jämte statsrådet Husbjerg inom regeringen reserverat sig mot de punkter af den k. rösträttspropositionen, hvarigenom denna blef så föga tilltalande för rösträttsvännerna inom och utom riksdagen. Intet borde sålunda, rent politiskt sedt, ha hindrat honom att såsom medlem af den ministär, hvilken satt rösträttsfrågans lösning först på sitt program, förtsätta sitt arbete för de praktiska reformer, som i honom fått en så målmedveten och i många fall framgångsrik förkämpe. Då han likväl föredrog att lämna sin post, så kan detta möjligen i någon mån tänkas ha berott på det öppna eller stundom maskerade missnöje, som under senare år rest sig emot honom inom vissa kretsar af första kammaren dels på grund af hans järnvägsolitik, dels ock samt kanske främst i anledning af den mer och mer politiskt frisinnade åskådning han lagt i dagen, ej minst genom de sociala lagstiftningsreformer han genomdrifvit eller sökt genomdrifva. Men måhända har man dock snarast att söka den verkliga orsaken i en klok önskan att draga sig tillbaka, medan den verksamma energien ännu var helt obruten och dess framgångar ej ännu skymda af möjligen väntande nederlag.

För att antyda hvilken roll järnvägspolitiken spelat under v. Krusenstjernas tid, och hvilken insats han gjort däruti, behöfver man blott erinra om det kända sakförhållandet, att det är under denna tid, som Sverige ryckt upp i främsta ledet bland järnvägsbyggande nationer, så att till och med intet land äger så lång järnvägssträcka pr invånare, som vårt. Hvilken oerhörd ekonomisk betydelse detta äger och skall äga i ett vidsträckt och jämförelsevis folkfattigt land, behöfver ju knappast påpekas. Att järnvägsbyggandet gått till öfverdrift kan ju vara sant, men huruvida detta kommer på statens eller de enskilda banornas konto, må lämnas osagdt. Hvad staten beträffar, måste ju visserligen den nationalekonomiska synpunkten vara den afgörande, såsom den alltid varit det för v. Krusenstjerna; men den statsfinansiella här och också så till vida sitt berättigande, som den ju alltid måste tjäna till regulator. År 1901 gjordes i första kammaren en skarp attack mot civilministern för hans järnvägsolitik; men med sin klara och lugna framställning af föreliggande sakförhållanden lämnade han därpå svar, som, om också icke tillfylllestörande för de ifrigaste motståndarne, dock gaf den intresserade allmänheten tillräckligt omdömesmaterial. Samma speciella järnvägsfråga, som föranlett angreppet 1901, togs nu i år af konstitutionskottets majoritet till utgångspunkt för en anmälan enligt 107 § af regeringsformen, gående därpå ut, att civilministern ej skulle ha »sitt förtroendeämbete med nit och skicklighet förvaltadt» — en form, som mycket illa svarade mot anmärkningens reela innebörd, hvilken var den, att civilministern ej skulle i en särskild anslagsfråga ha rättat sig efter riksdagens mening. Det försvar, som hr von Krusenstjerna presterade inför kamrarna, var glänsande både i sak och form, prägladt af den manliga klarhet, som gör det till ett nöje att höra hans anföranden i riksdagen. Han behöfde ej heller stå ensam, ty inom båda kamrarna fick han kraftigt understöd från olika håll, och utgången blef den, att kamrarna lade utskottets anmälan till handlingarna, andra kamraren till och med med uttryckligt uttalande af sitt ogillande därpå.

Om hr v. Krusenstjernas insats i det sociala lagstiftningsarbetet i vårt land skulle mycket vara att säga, men för detta tillfälle må det vara nog med den erinringen, att det är på hans föredragning och till en del genom hans initiativ, som allt hvad vi ha af social lagstiftning i detta land tillkommit. I hans eftermäle skall det ingå såsom ett framträdande och hedrande drag, att han tidigare än de flesta hans samtida inom de högre och ledande kretsarne i vårt land förmått assimilera något af den moderna socialpolitikens anda med vid och fördomsfri blick öfver samhället och dess intresse-motsatser samt med en i sanning — relativt taget — förvånande frihet från den byråkratiska uppfattningen af mäktiga tidsrörelsens kraf på gehör inom lagstiftning och förvaltning. Då hr v. Krusenstjerna nu återvänder till postverket såsom chef för en talrik och rätt heterogent sammansatt personal med många olika, stundom stridiga intressen och önskemål, så mötes han också af många och stora förväntningar. Med känedom om hans rätträdighet, opartiskhet och oemottaglighet för det skvaller och intrigerande, som inom ett stort verk så lätt utbildar sig, vågar man hoppas på en både kraftfull och human ledning från hans sida, likaväl som man kan känna sig öfvertygad om hans intresse för den praktiska och tidsenliga utvecklingen af det verk, som nu återfår sin chef.

DEN UNGESKA BALLONGEN.

En ballong för långfärder har upfunnits af järnvägsbyggaren kapten Erik Unge i Stockholm och bygts på bekostnad af Svenska aëronautiska sällskapet. Kapten U., hvilken är en skicklig matematiker, men aldrig själf gått upp i ballong, har gifvit sin ballong formen af en vertikal cylinder med en konisk afslutning upptill och plan nedtill. I

kraftig uppvärmning med åtföljande gasförlust, och om natten tvärt om tjänar till att hålla temperaturen något så när konstant. Denna markis skall i händelse af någon olycka äfven kunna verka som fallskärm.

Ventilanordningarna å ballongen äro skiljaktiga mot de vanliga, allt för att undvika olyckor, och gondolen skall, om den kommer i vatten,

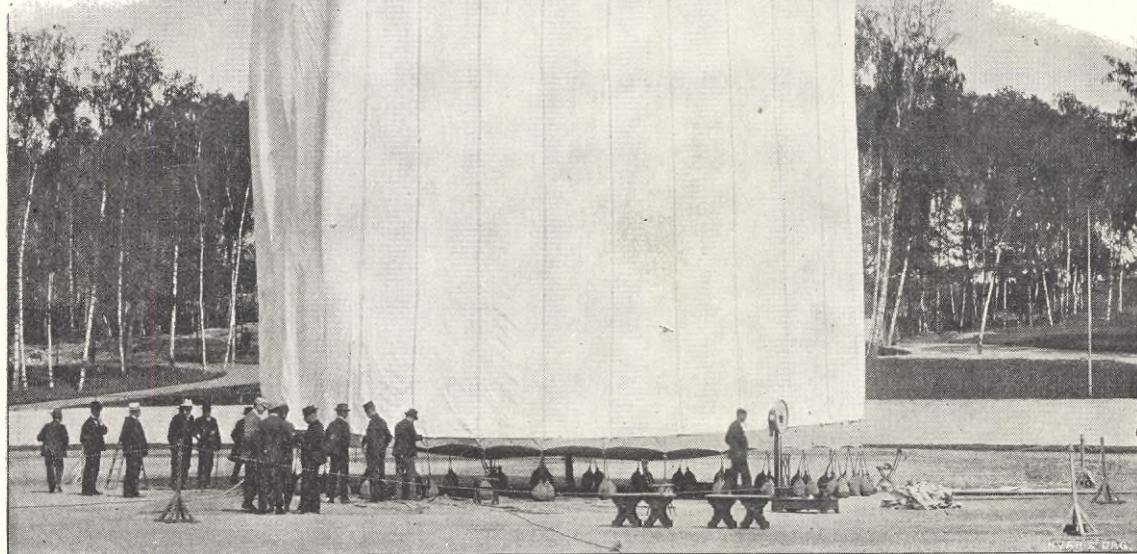

Foto. Lindahls foto-af., Sthlm.

följd af denna form ha mycket breda tygremsor kunnat användas, så att skarfvärnes antal nedbragts till en fjärdedel af antalet vid den vanliga ballongtypen, hvarigenom ballongen läcker mindre.

Unge'ska ballongen är vidare försedd med ett slags skyddstålt, en markis, som om dagen reflekterar solstrålarne, så att ballongen undgår alltför

kunna tjänstgöra som en båt. Världsrekordet för en friballongs uppehåll i rymden har hittills varit 1½ dygn. Unge'ska ballongen tros kunna hålla sig uppe i — två månader!

Vår bild visar ballongen, sedan den fyllts i Idrottsparken, hvarifrån en uppstigning var beramad till söndagen den 27 juli.

PANSARBÅTEN ÄRAN

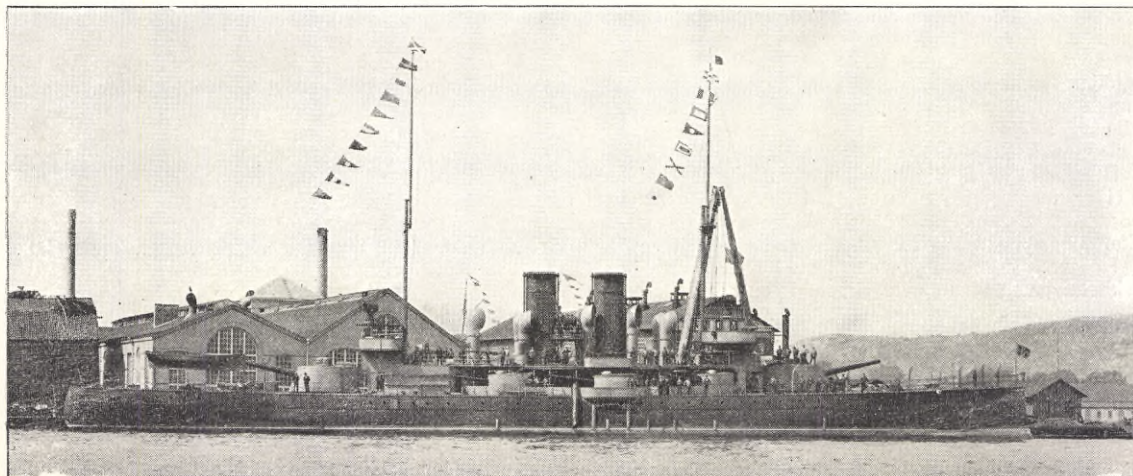

Foto. Jonasson, Göteborg

företog nyligen en profur ut till hafs, hvilken utföll på ett i alla delar tillfredsställande sätt med en uppnådd hastighet af 17½ knop. Maskinen har en styrka af 5,800 hästkrafter. Pansarbåten ligger förtöjd vid Lindholmens varf och endast kompletteringsarbeten återstår. Alla värkstadsprof äro nu fullgjorda och endast leveransturen återstår.

BELLMANS MINNE.

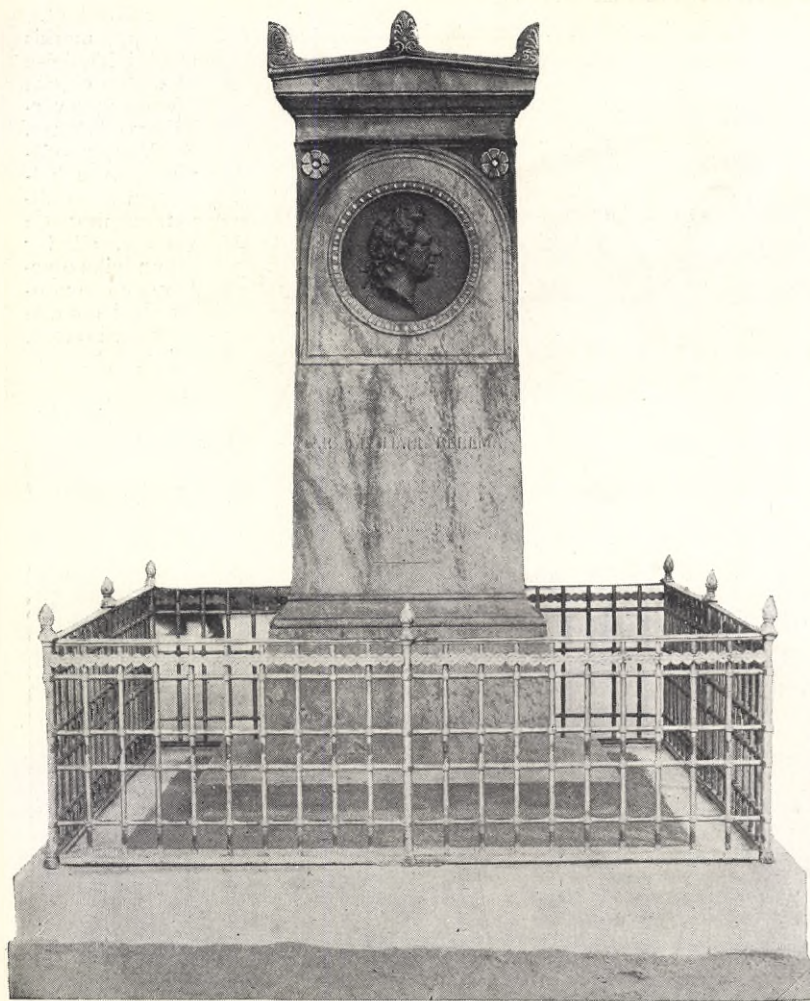
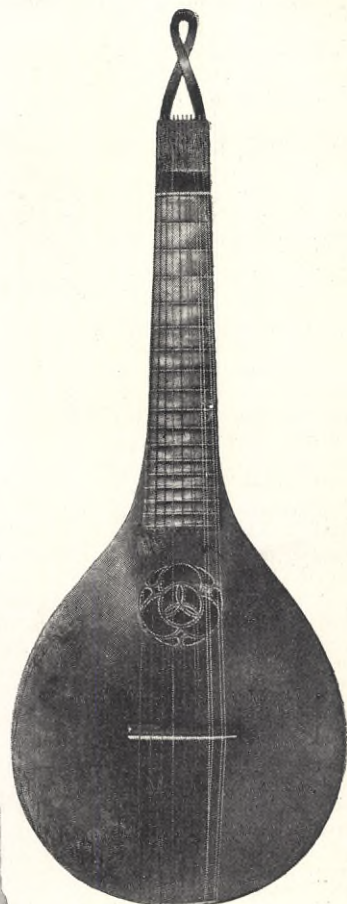

Foto. Lindahls fot.-aff., Sthlm.

BELLMANS GRAF.

BELLMANS CITTRA.

Bellmansdagen är det ju den 26 juli, men denna dag betecknar hvarken skaldens födelsedag, som första gången inträffade den 4 februari 1740, eller någon minnesdag af hans död, som timade den 11 februari 1795.

Bellmansdagen firas emellertid den 26 juli, på grund af att den genom sällskapet Par Bricoles försorg resta bysten å Djurgården öfver Bellman af-täcktes å besagda dag 1829, i närvaro af konung, tronföljare och en oräknelig människomassa. Allt sedan dess firas Bellmansdagen, som en folkfest, med sång af Par Bricolekören vid bysten och senare på aftonen å Hasselbacken.

Bellmans graf å Klara kyrkogård i Stockholm har i år undergått restaurering, i det att Svenska akademien lätit på sin bekostnad lägga en granitsockel för uppbärande af staketet.

I Musikhistoriska museet vid Kyrkogatan i Stockholm påträffas numera Bellmans cittra, signerad

Matth. Pet. Kraft, Kongl. Hofinstrumentmakare, Stockholm 1781.

Bellmans änka, som i 52 år öfverlefde sin man (hon dog 1847, nära 90 år), sålde cittran till handlanden A. W. de Frèse, efter hvars död, 1865, den kom i handlanden C. J. Lemkes ägo. Dennes dotter, Maria Lemke, sålde den i sin tur till musikhandlaren, doktor Julius Bagge, som skaffade sig af notarius publicus, v. häradsh. Sven Wessberg, uppsatta dokument på instrumentets äkthet, d. v. s. att detsamma verkligen tillhört Carl Michaël Bellman. Af Bagge såldes sedermera cittran till grosshandl. i Stockholm, C. C. Söderström, hvilken år 1897 skänkte den till sällskapet Par Bricole, hvars förste ordensskald Bellman, som bekant, var.

Nu är cittran deponerad i Musikhistoriska museet, där den med benäget tillstånd fotograferats för HVAR 8 DAGS räkning.

TEATER SOMMARTID.

Djurgårdsteatern har i år haft en särdeles gynnsam säsong. Ällt sedan den lilla sommar-teatern öppnades, har å densamma oafbrutet för fulla och goda hus gifvits »Solstrålen», en Wienoperett, som utrikes, särskildt i Berlin, haft stor framgång under originaltiteln »Das süsse Mädel».

Att berätta innehållet i operetten tjänar icke till mycket, ty det är totalt värde-löst, men rätt muntert. Musiken är lättflytande, utan att besitta någon som helst originalitet. »Solstrålen» publiktycke torde ligga i den schwung, som genomgår det hela.

Den manliga hufvudrollen, målaren Florian Lieblich, spelas å Djurgårdsteatern af hr Barcklind, hvilken unge artist icke blott är i besittning af en rätt angenäm röst och ett mjukt, musikaliskt föredrag, utan äfven är mycket dramatiskt begåfvad. Fråga är, om icke hr Barcklinds rätta plats är i komedien, ja till och med i den seriösa dramatiska genren.

Den som i »Solstrålen» å spinsidan hemför segerpriset är onekligen fröken Berentz, hvilken spelar — icke titelrollen, ty det gör fru Meissner på vanligt graciöst och intagande sätt — utan en ung, något excentrisk dam, Florians fästmö. Fröken Berentz är oemotståndligt komisk i partiet, och hon och hr Barcklind göra i den sista akten en parodi

Foto. Wiklund, Stockholm.

3 1 4 2 5
DEN DRAMATISK-MUSIKALISKA TOURNÉEN:
Fröken Hamberg (1), fröken Borgström (2), herr Hedlund (3), herr Lavén (4), herr Wettervik (5).

på engelska varietéartister alldes fulländadt. Man har på mången god dag icke i Stockholm sett något mera vansinnigt lustigt än detta. Vår bild visar just en detalj af parodiscenen.

* * *

En dramatisk-musikalisk tourné af värde är den, som består af de kända artisterna hrr Lavén, Hedlund och Wettervik samt fröknarne Borgström och Edla Hamberg och som den 29 juli gifver en första föreställning i Borgholm. Därefter besökas platser i Småland, Blekinge och Skåne, hvarefter färden ställes till västkustens badorter.

Programmet upptar de båda nätta enaktarne »Syskon» och »Stor i skröplighet» samt en musikalisk afdelning och är särdeles lofvande. Vi ha här nöjet gifva våra läsare en försmak af nöjet i det att vi meddela artisternas nytagna porträtt.

Foto. Florin, Stockholm.

FRÖKEN BERENTZ OCH HERR BARCKLIND I »SOLSTRÅLEN» Å DJURGÅRDSTEATERN.

SARAH BERNHARDT.

APROPOS DE BLIFVANDE GÄSTSPÉLEN I STOCKHOLM.

Efter fotograf.

Sarah Bernhardts impressario hr Ullman har i dagarna förhyrt Olympia-teatern i Stockholm för 6 föreställningar i medio af oktober. Repertoaren vid dessa föreställningar upptager: »Hamlet», »Phédre», »La Dame aux Camélias», »La Tosca», »Magda» (Hemmet) och »Frou-Frou».

STRÖMSHOLM.

NÅGRA BILDER FRÅN KAVALLERIOFFICERARNES RIDSKOLA.

Foto. Ernst Blom, Västerås.

STRÖMSHOLMS SLOTT.

Detta för svensk hästuppfödning och för utveckling af ryttareanda och ryttareskicklighet klassiskt vordna ställe har gamla anor.

Strömsholms kungsgård anlades af konung Gustaf I; Carl XI inrättade här ett stuteri, som fortsattes ända in på slutet af förra århundradet, då stuteriet förvandlades till hingstdepôt, och en ridskola för kavalleriofficerare inrymdes i det vackra slottet, som är uppfördt af Nicodemus Tessin d. ä.

Det är denna ridskola, sedermera utvidgad för mottagande af elever från alla beridna regementen, som spridit glans öfver namnet Strömsholm. Den har från sin första upprinnelse arbetat med aldrig sviktande energi, och den har förstått att vinna en utveckling, som ställer den i rang lika med stormakternas bästa institutioner af samma slag.

Från denna skola ha utgått de nya idéer, enligt hvilka ridundervisning och ridning bedrivs inom

vårt kavalleri; vid denna skola är det våra djärfva och skickliga kapplöpnings- och hinderryttare utbildas; denna skola är det, till hvilken officerare i våra naboland, Norge och Danmark, söka inträde för att vinna den utbildning, som ej står att få inom eget land, där dylika institut saknas. Från ridskolan på Strömsholm utgå de af våra officerare, hvilka sedermera i tur och ordning i enlighet med det nya systemet kommenderas till att uppehålla stallmästarcysslan vid de beridna regementena, och för den uniformitet, den genomgående goda anda och den skicklighet, som är rådande inom detta område af vårt försvar, har man att tacka den till tradition blifna goda metod och den skicklighet, parad med kraft, hvarmed undervisningen bedrivs vid skolan.

Ridskolan på Strömsholm omhuldas också på bästa sätt af myndigheterna och är föremål för vaket intresse. Inspektören för kavalleriet, prins Carl, he-

Foto. Ernst Blom, Västerås.

PRINSEN OCH PRINSESSAN CARL SAMT PRINSESSAN THYRA AF DANMARK, jämte uppvaktning, på besök hos baron och friherrinnan Cederström.

Amatörfotografi

1 2 3 4

Öfverstelöjtnant SIWERS (1). Prinsessan THYRA af Danmark (2). Prins CARL (3). Prinsessan INGEBORG (4).

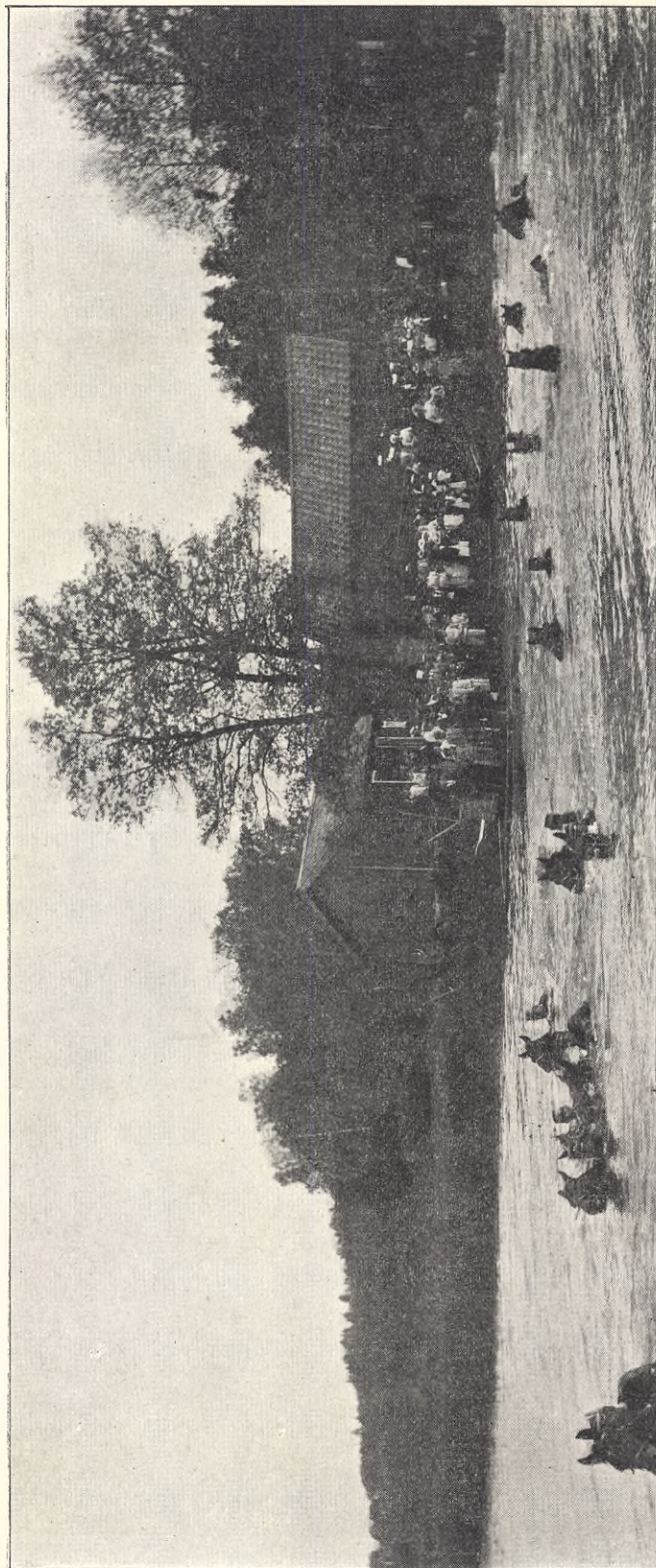
FRÅN STRÖMSHOLMS RIDSKOLA:

PRINS CARL INSPEKTERAR.

Foto. Ernst Blom, Västerås.

TERRÄNGRIDNING.

SIMUPPVISNING.

drar skolan med täta besök, och det är från ett sådant en del af våra illustrationer äro tagna. Vidare se vi skolans elever i arbete: här se vi en simöfning; här se vi eleverna på volten inför inspektörens kritiska blickar, terrängridning, som i djärfhet och skicklighet mäter sig med hvad ypperst utlandets kavalleriskolor kunna uppvisa.

Det är öfverhufvudtaget intet inom rikskonstens rationella område, som icke öfvas vid Strömsholm, och med den skicklighet, som härigenom förvärfvas, följer också den tilltagnenhet och oförvägenhet, som kännetecknar den sanna kavalleristen, som med en god häst under sig icke erkänner några omöjligheter utan säger som husaren till Sankte Per: »jag tror allt, jag tar hindret!».

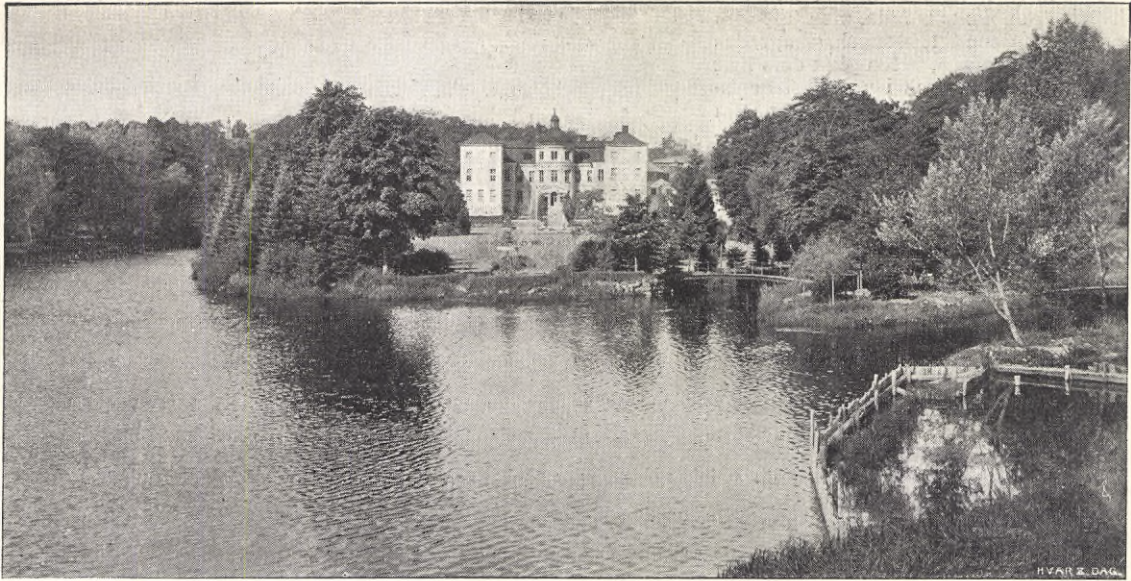
Amatörfoto.

FRÅN SENASTE KAPPLÖPNINGEN.

Foto. Ernst Blom, Västerås.

SKOTSKA SKOGSSÄLLSKAPETS BESÖK Å FINSPONG.

Fotografier speciellt för HVAR 8 DAG af Joh. E. Thorin, Ätvidaberg.

FINSPONGS SLOTT från järnvägsbron.

Skotska skogssällskapet, hvars resas ändamål är att taga kännedom om vårt lands skogsvård, anlände den 23 juli från Norrköping till Finspång. Sällskapet, räknande omkring 80 medlemmar, förenar inom sig flera af Skotlands mera framstående män och har till uppgift att genom studerandet af skogsskötsel befrämja och tillvarataga skogens intressen, för hvilket ändamål sällskapet, som förfogar öfver stora pekuniära

tillgångar, årligen delar ut priser till ganska aktningvärda belopp. De resande stå, hvad själva färden vidkommer, under ledning af Göteborgs resebyrås chef, herr J. H. Nyman. Den vetenskapliga ledningen handhafves af jägmästaren Elis Nilsson, efter förordnande af domänstyrelsen. Från Finspång ställdes färden till hufvudstaden och vidare till en del större sågverk och bruk i landet.

GRUPP AF DELTAGARNE: I midten af främsta stående raden synes lord *Mansfield* samt vid dennes högra sida brukspatron *Axel Ekman* å Finspång och vid den vänstra generalkonsul *Juhlin-Dannfelt*.

HELIGA ELISABETHS SLOTT.

Resebref till HVAR 8 DAG från Annie Wall.

Majmorgonen var mulen och tämligen kylig och rågnen hotade i hvarje ögonblick att falla, men just som tåget ångade in till Eisenach, skingrades de mörka molnen, solen sköt dem helt varligt åt sidan och i praktfull belysning låg Wartburg framför oss på sin mäktiga höjd. Det stolta, minnesrika, af legendens gyllene trådar omspunna gamla slottet! Borgen byggdes någon gång i slutet af 1000-talet af landtgreven Ludvig der Springer, hvilken under en jakt i Thüringen skulle ha fäst sig vid det vackra bärget och utropat: »Wart, Berg, du sollst mir ein Burg werden!» Och efter detta yttrande erhöill också slottet sitt namn — *Wartburg*. De märkligaste tilldragelserna å slottet är först den namnkunniga sångarstriden å Wartburg under landtgreven Hermann, sedermera den heliga Elisabeths och Martin Luthers vistelse därstädes. Då man från Eisenach vill begifva sig upp till slottet, bör man icke begagna sig af vagn, ty det är en härlig promenad, om vädret är gynnsamt, genom den vackra bokskogen och stigningen är icke så brant, att den besvärar.

Vi passera den nedfällna vindbryggan och träda in på borggården, hvarst rosenundret tilldrog sig. Den heliga Elisabeth hade i en korg lagt en del lifsmedel, som hon aktade bära till sina fattiga i Eisenach. Emellertid hade hennes stränge gemål förbjudit henne att utföva denna barmhärtighet, men hon lydde honom icke och hade just hunnit till borggården, då hon öfverraskades af sin man, landtgreven. På hans barska fråga, hvad hon hade i korgen, svarade hon bäfvande: »rosor». Med en häftig rörelse slet landtgreven af locket och se — undret var fullbordadt — de skönaste röda rosor uppfyllde doftande korgen. Betagen och genombäfvad af from tacksamhet sjönk landtgrefvinnan Elisabeth på knä. Ett praktfullt rum å Wartburg som denna vår fått sin restaurering fullbordad, är den heliga Elisabeths *Kemmate* (kammare). Restaureringen har blifvit påkostad af den konstälskande kajsar Wilhelm och rummet invigdes nu i april månad af honom och storhärtingen af Weimar. Det hvälfda, bågformiga taket, uppburet af tjocka pelare, är helt och hållet belagdt med blå mosaik i olika nyanser — härliga färger — och då gemaket strålar i elektrisk belysning är anblicken rent af bländande.

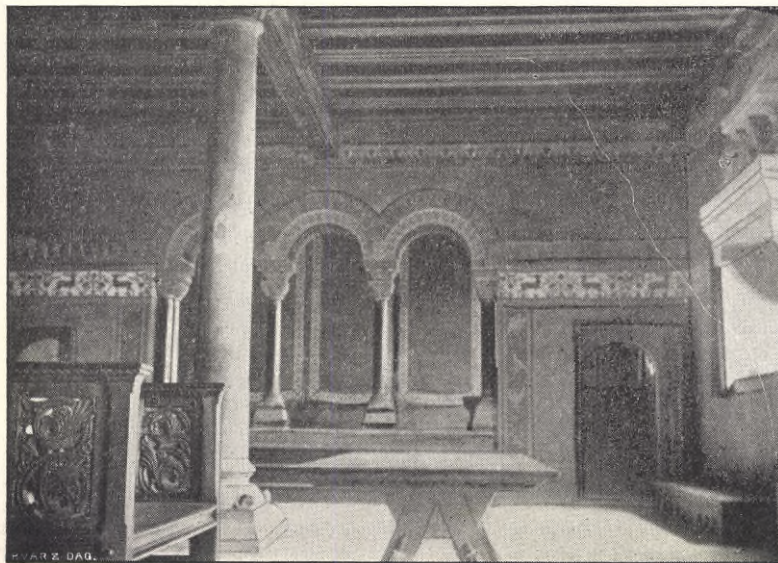
Amatörfoto

SLOTTET WARTBURG.

I Elisabeths kammare förvaras en del praktmöbler, dels från hennes, dels från senare tider. Ett och annat föremål, som personligen tillhört henne, däribland ett stycke af en väf, som hon själf skall hafva förfärdigat, finnes i detta rum. Den dag, då kajsar Wilhelm besökte Wartburg, gafs äfven en magnifik bankett i den stora, praktfulla riddarsalen. Riddarsalen är belägen ofvanför sångarsalen hvarest »sångarstriden» stod. Den sistnämnda »salen är ganska liten och obetydlig i jämförelse med den öfverdådigt vackra riddarsalen, från hvars fönster man har en hänförande utsikt öfver det sköna Thüringen, som i vårens skrud är dubbelt fagert. Hörsel- eller Venusberget, där Wagners Tannhäuser (diktaren Heinrich von Ofterdingen) hänförl åt Venus' eller Frau Holdes snaror, synes också från dessa fönster.

I det lilla slottskapellet visade oss en ledsagande vaktmästare tvänne stora, enkla svärd. Det ena tillhörde Gustaf Adolf, det andra Hertig Bernhard af Weimar. Med hvilken förnåd han uttalade orden: »*Der Schwedenkönig, Gustav Adolf der grosse!*» Jag ryckte till och mitt svenska hjärta slog af förlätlig stolthet. Gustaf Adolf den store, ja, det epitetet borde vi svenskar också gifva honom, hjältekonungen, som bar svenska namnet ut öfver världen. Men tyskarne fira och vörda Gustaf Adolfs minne långt mera än vi och därest protestanterna dyrkade helgon, ja — då är jag öfvertygad om att Tysklands protestanter förklarade och åkallade Gustaf Adolf som helgon.

Luthers lilla rum lär vara tämligen oförändradt, sedan reformatorn bodde på Wartburg och verkställde bibelöfversättningen där. En vackert snidad säng, ett skrifbord, en bokhylla och ett par stolar utgöra möblemanget. Den äldriga, gröna kakelugnen får ej glömmas. Albions söner och döttrar ha med otrolig vandalism under tidernas lopp skurit stora trästycken ur Luthers säng och skrifbord, hvarföre man blifvit nödsakad att beslå dem med bleckplåt för att hindra ett fortsatt minnessamlande. Men de ha icke nöjt sig med detta alla — den historiska bläckfläcken på väggen, som uppkom genom att Luther kastade bläckhornet efter djävulen, var en dag så godt som utplånad, nästan försvunnen. — Några engelskor hade skrapat af bläcket och gömt det som relik. »Då smetade vi på litet nytt bläck,» upplyste den mera uppriktige än politiske vaktmästaren, »men en dag var äfven det försvunnet och sedan ha vi ej brytt oss om att göra något åt saken.» En något mörkare skiftning på väggen antyder nu den forna bläckfläcken. — Jag hade velat gifva mycket, om jag, innan jag lämnade det stolta Wartburg, kunde fått höra en manstark kör utlöra den sköna Lutherspsalmen »*Ein feste Burg, ist unser Gott.*» Hur skulle den ej ha klingat här inom dessa ärevörda murar!

SÅNGARSALEN I WARTBURG: I fonden bakom pelarne ägde sångarstriden rum.

OVÄRDIG.

Originalberättelse för HVAR 8 DAG af *H. Mikael*.

På den höga stentrappan, som förde upp till brukssamhällets nybyggda sjukstuga, stod en ung kvinna med ett bref i handen. Den heta julieftermiddagssolen kastade sina varmaste strålar öfver den oskuggade, breda trappan, stekte på husets plåttak och kallade fram små klara svettpärlor mellan flickans raka ögonbryn, och lät den skära rodnaden på hennes runda kinder lysa ännu klarare. Hon hade synbarligen gjort sig i ordning för en promenad, då hon blifvit häjdad af brefbäraren, och nu stod hon midt i solgasset, obekymrad om hettan och tvekade om hon skulle fortsätta den afbrutna promenaden eller först gå in och läsa brevet. Ännu en blick på kuvertet med den välkända, ojämna handstilen och de två frimärkena afgjorde saken. Hon drog upp en nyckel ur fickan, gick in i förstugan och läste upp en af dörrarne, den, som förde till det rum där hon som anställd sjuksköterska hade sin bostad.

Väl inkommen, kastade hon handskar och parasoll ifrån sig på sängen, drog en stol fram till det runda bordet vid soffan och satte sig att läsa.

Brevet var från hennes käreste vän och kamrat under elevtiden, Meli Hall, och hon började läsnigen med en intresserad ifver som kom hennes ögon att glänsa och glittra liksom i förväntan på något roligt, men allt som hon läste mörknade det vackra ansiktet och småleendet dog bort.

Nanni Erlandsson och Meli Hall hade varit vänner allt ifrån det de på sjukhuset började elevkursens stundom ganska törniga stråt, och ständigt hade de hållit troget tillsammans, utgörande ett påtagligt bevis på motsatsernas dragningskraft, olika i allt som de voro.

Nanni var stadsbarn, vacker, tanklös och kokett; tidigt utkastad i världen utan föräldravård eller ett verkligt hems skydd med bakgatornas och rännstens erfarenheter bakom sig och ikring sig ett gungfly af uppmärksamhet som fördärfvade och smicker som borde skrämt. — Meli var öppen och renhärtad, duglig och arbetsam med ett sätt och väsen så friskt och sundt, som den salta sjöbrisen som spolade hafsvattnet öfver hennes hembygds härlar där ute i skärgården. — Kunde det finnas större kontraster? Och ändå blefvo de vänner de två, systrar, hjärtevänner, utan hemligheter för hvarandra — den ena alltid säker på den andras deltagande och sympati.

Meli berättade för väninnan om sin far och sina syskon, om den rödmålade fiskarstugan med sjöbod och båtbrygga, där hon hade sitt hem, och ibland när längtan efter haf och skär och fria vider tog henne för hårdt, och stadens stenhus och dammiga gator tycktes så trånga och beklämmande, brukade hon gråta ut sin saknad hos Nanni och låta sig tröstas af dennas upptåg och tokerier. Och Nanni, å sin sida, dolde aldrig något och invigde Meli samvetsgrant och med minutiös noggrannhet i den värld af kurtis, äfventyr och förälskelser, som upptog större delen af hennes tankar och det mesta af hennes lediga tid.

Och Meli hörde troskyldigt på med ett spörjande, förvånadt uttryck i de ärliga ögonen, som kunde slå Nanni hårdare än de strängaste förebräelser och komma henne att rodnande afbryta sig midt i en färgmättad skildring öfver sina egna triumfer.

Själf hade Meli aldrig något sådant att komma med. Hon var en enkel, anspråkslös flicka med ett allvarligt litet ansikte i hvilket ögonen var det enda vackra, och de ögonen hade alldeles för mycket att göra med att visa sin ägarinna, hur hon bäst skulle kunna sköta sina åligganden, för att de skulle hunnit med att uttrycka någon lifigare beundran

för det, i Nannis fantasi, så talrikt representerade andra könet. Också var Meli förestånderskans favorit, och det fordrades allt mången gång rätt mycken själföfvervinnelse för Nanni, för att utan afund eller förargelse ständigt höra väninnans allvarliga ordentlighet och stränga pliktuppfyllelse framhållas som en glänsande motsats till hennes egen vårdslösa glömska.

Men förestånderskan var allt bra orättvis också! — tålde inte Nanni, som var så ung och så vacker, tålde framför allt inte, att de unga läkarne alltid hade så svårt att slita sig från just det rummet eller den salen, där Nanni för tillfället uppehöll sig, plågades af Nannis makt öfver kamraterna och retade upp sig till förargelse hvar gång hon kom på Nanni med att skratta högt — det var inte alls passande, sade hon.

Men ingenting, som Nanni gjorde, var passande; det var inte passande, att gå i moderna dräkter med krusad lugg, inte passande att söka nöjen och förströelser utom hus — och Nanni, som var så tokig i vackra kläder och allsköns rolighet! — Till sist tog det då slut, och hon fick sina betyg — inte så vackra som Melis förstås, men bra nog i alla fall! — hon hade goda nerver och behändiga fingrar, och var utmärkt som operationssköterska — när hon ville!

Så kom hon hit upp till bruket, och Meli fick plats som epidemisjuksköterska långt inåt landet. De hade inte sett hvarandra på två år, men skrifvit hade de gjort till hvarandra — ibland hvar vecka. Nu hade det en tid likväl varit ett långt uppehåll — Meli hade försummat att svara, det var nära en månad sedan hon sist skref. — Nanni hade riktigt väntat och hon blef verkligen glad, när hon såg den välkända stilen utanpå kuvertet — så glad, att hon gick tillbaka in, för att läsa det, fast hon visste, att den unge bruksbokhållaren satt uppe vid stättan i skogen, där de kommit öfverens om att mötas, och väntade på henne. Men han hade tid att vänta en stund — han stannade nog i alla fall kvar till Nanni kom, äfven om hon dröjde, och först af allt måste hon se efter hur Meli hade det och hvad hon skref. — Men — hvad var detta för ett bref! Inte hurtigt och gladt, som Meli brukade skrifva, utan så allvarsamt, så sorgset. Nanni fick tårarne i ögonen när hon läste det. — Stackars Meli! Det hade gått mässling och difteri inom distriktet, där hon var anställd — hon hade varit upptagen dag och natt, så att hon rent kände sig utarbetad och nu, när hon skref, satt hon ensam uppe i skogen i en liten stuga med tre sjuka att vårda och hade bara en gammal döf gumma till hjälp. Men det gjorde ju ingenting — det var bara hennes skyldighet — nej, det var allt något annat, det var det, att hon trodde sig vara bedragen och glömd. Så här var det. — Strax intill, där hon hade sin egentliga bostad fanns en större herrgård och på den herrgården hade det funnits en ung bokhållare. Han och Meli hade fort nog blifvit vänner och allt som tiden led hade de väl blifvit mer än det för hvarandra — åtminstone trodde Meli så och hon hade bara gått och väntat på att han skulle förklara sig riktigt, men innan något hann bli fullt afgjordt, så flyttade han, kom till just det bruket, där Nanni var sjuksköterska — ja, Nanni kände honom nog — han var ljus och lång och bredaxlad och hette Fritz Stål! Först han flyttat dit hade han ofta skrifvit, men så hade det blifvit allt längre mellan breffen och nu hade hon ej hört något af honom på tre månader. Hon hade ej velat berätta detta förr — hon skämdes —, men nu var hon så ledsen att hon ej frågade efter något och Nanni var i alla fall

hennes bästa vän. — Han brydde sig nog ej om henne mer, det kände hon, men hon ville veta om det var för någon annan han glömt henne och hvem det var; — det skulle Nanni ta reda på åt henne. — Det skulle säkert bli hennes död, men visshet ville hon ha i alla fall. — —

Nanni lät brevet falla och sänkte hufvudet. Det hade kommit ett par, raka, djupa veck mellan hennes mörka ögonbryn och en hård, orolig min öfver det nyss så leende ansiktet. Hon satt med händerna hopknäppta öfver knät, och vaggade fram och tillbaka; då och då rörde hon läpparne, som om hon talat för sig själf, men inte ett ljud hördes. —

Fritz Stål — den långe, vackre bruksbokhållaren — ja visst kände hon honom — det var ju han som satt däruppe vid skogsstättan och väntade på henne! Och Meli hade han nog glömt, åtminstone brukade han säga Nanni både med ord och med blickar, att hon var den enda för honom i all världen. — Nu ja! — men först han kom till bruket, hur var det då? — Nanni satt och drog sig till minnes hur tillbakadragen och stilla han då var, tittade inte åt en flicka, inte ens åt Nanni, som ändå var erkändt den vackraste. Men just det hade äggat henne, det och så hans godmodiga något skygga väsen, som paradt med hans kraftiga manlighet verkade så tilldragande. Hon hade gifvit honom blickar och leenden, äggat och stött tillbaka, närmat sig så långt hon vågade och så blifvit kylig och afmått igen. Hon var vacker och född kokett, åren hade gifvit henne erfarenhet, instinkten sade henne rätten — få män skulle kunnat motstå henne, när hon ville — och nu ville hon riktigt. Det var inte så fritt att inte hjärtat var med i spelet den här gången! — Och så hade hon lockat honom till sig, fast han i början sträfvade emot, stulit hans hjärta bit för bit, stulit bort honom från — Meli! —

Nanni reste sig. Med en tvär, hastig åtbörd tog hon brevet och slängde in det i en byrålåda, som hon sedan sköt igen. Hon hade inte slutat de sista sidorna, men det var också detsamma. Hon ville inte läsa vidare — det där, som Meli sörjde öfver kunde i alla fall inte ändras. Det var Nanni han tyckte om, inte Meli — och Nanni tyckte om honom; ja, det gjorde hon bestämdt, mycket mer än hon någonsin tyckt om någon förr. Kanske hon rent utaf komme att gifva sig med honom. — Till hösten skulle han sluta på kontoret och öfverta en liten gård, som han ärfvt, så han var alls inte något parti att förakta eller kasta bort. —

Det förstas, hade hon vetat att han och Meli! — ja, då hade han väl fått vara i fred för henne — det fanns ju andra — men nu så! Hvar och en fick sköta sig själf — inte kunde hon hjälpa att det var henne han föredrog. —

Nanni satte beslutsamt hatten rätt på det svartbruna hårburret, tog handskar och parasoll och gick ut stängande dörren i lås efter sig. Utan att stanna gick hon ned för trappan och öfver gårdsplanen. Sanden knarrade under hennes fötter, ett par ärlor flögo upp rätt framför henne, i en af de nyplanterade buskgrupperna satt en katt och slickade sig om tassarne. Ingen människa syntes till; — fönstren till sjukrummen stodo öppna, men de få patienterna som funnos, sofvo eller hvilade sig; hon var ledig ända till kvällen, då doktorn kom som vanligt. — Först gick hon raskt på, men så småningom började hon sakta stegen. Till slut gick hon helt långsamt, med nedböjdt hufvud. När hon kom fram till skogskanten satte hon sig på en sten och började att stirra på solfläckarne, som rörde sig fram och åter på mossbädden. Det var

inte lönt att söka springa ifrån tankarne — de följde alltjämt!

Meli! Tänk hvad Meli alltid varit snäll och trofast, aldrig brytt sig om någon annan än just Nanni och aldrig skytt möda och besvär om hon kunnat göra henne en tjänst. Men nu satt Meli ensam i en stuga och grät och Nanni kunde kanske hjälpa henne, men Nanni ville inte! —

Hon mindes den gången hon legat sjuk i dubbelsidig lunginflammation. Doktorn och alla på sjukhuset trodde hon skulle dö och hon trodde det själf. Hon var så rädd för döden, för allt det utforskade som skulle möta henne på andra sidan — ännu i dag skälfde hon, som af köld, när hon tänkte på den dödsfruktan hon då känt. Då kom Meli, satt vid hennes säng, läste för henne och talade till henne på sitt stilla, allvarliga sätt och till sist tyckte hon att dödsskuggans dal ändå inte var så fruktansvärdt mörk, blott hon finge hålla Melis hand då hon skulle dit ner. Fast den gången segrade lifvet, hon blef sig snart lik igen och de allvarsamma tankarne förpassades in i hennes hjertas lönlige vrår, men Melis godhet kunde hon aldrig glömma. Hon hade inte förut vetat hvad verklig tillgifvenhet ville säga. Sina föräldrar hade hon aldrig känt — visste bara att det kvartalsvis skickades en summa pänningar till hennes fostermor — aldrig hade hon vetat af systkons smekningar eller en moders vård och hvad som menas med ett hem det hade hon aldrig tänkt på — inte förr än hon blef bekant med Meli.

Meli tog henne med sig ut i skärgården, till fiskarstugan, där småsystkonen lekte bland klippställarne och far och mor gingo omkring med ett enda leende öfver att ha sin äldsta hemma på besök. Det var som en enda solskensdag alltsammans och litet af allt detta hjärtevinlande varma kom också öfver henne själf, mjukade upp hennes tanklösa natur och väckte en dittills oanad längtan efter något bättre än det hon var van vid. — Allt som var riktigt godt och varmt och oskyldigt, det hade kommit till henne genom Meli. — Hur kunde hon glömma detta — och hur kunde någon föredra henne framför Meli? Meli som var så god! — Nej, Meli skulle inte gråta längre — den man fanns inte i världen som förtjänade att Nanni lät Meli gråta för hans skull.

Hon reste sig och började gå framåt så hastigt som om hon ville undfly sina egna, jagande tankar. Hon hade glömt att hon trodde sig tycka om Fritz Stål. Hennes impulsiva natur hade ryckts med af hennes stämning för tillfället — hon tänkte nu bara på att hon ville hjälpa Meli.

Långt innan hon hann fram till stättan möttes hon af den unge bokhållaren, som kom emot henne med hela det uppriktiga ansiktet lysande af glädje.

»Åh! fröken Nanni, jag har väntat så länge! — Ska jag nu visa vägen till skogstjärnet, där de hvita näckrosorna växa?»

Hon tog hans kraftiga, utsträckta hand och det flög en ilning af smärta genom henne, då hon såg hur stark och vacker och trohjertad han såg ut. Hon mötte hans ungdomliga kämpagestalt, smekte med blicken hans blonda hår och friska ansikte, omgifvet af tåkrusigt kindskägg — så vände hon beslutsamt bort ögonen — det var Meli han tillhörde — och det fanns väl andra män!

Men hon suckade litet, när hon svarade — »Jo, tack — men ska vi inte hvila oss litet först? Jag har gått så fort och jag är litet trött.»

De veke af in på en liten skogsstig och satte sig under ett par lummiga granar. Nanni satt på marken med ryggen mot en trädstam — den unge mannen halfflåg ett stycke ifrån henne med arm-

bågen stödd mot en sten. — Ingen sade något på en stund — de voro som fångade af skogens dunkel och stillhet. Öfver dem susade furorna och genom det gröna hvalfvet ofvan deras hufvuden sågo de himlen skymta fram klarblå, med små, finkrusiga, hvita skyar. Den tunga, kådartade doften från de solstekta granarne kom ibland kväfvande stark öfver dem, framburen af lätta vindfläktar; rundt om dem surrade bin och humlor och på stigen bredvid dem kullade myror, arbetsamt släpande på stora barrnålar.

Nanni tog af sig hatten och lade den i gräset, knäppte händerna bakom nacken och lutade sig bakåt. Hur skönt och svalt det var! Hon närapå glömde allt ledsamt för stundens välbehag. — Då mötte hon

läsa först — ett kärt bref! Kan herr Stål gissa från hvem?»

Han såg orolig ut och ansiktet mörknade. — Inte kunde han veta, hvem det var, som vore så lycklig att kunna skriva sådana bref, som lät fröken Nanni glömma allt annat! — »Jo, det var från en god vän, en flicka», hans min ljusnade genast — »herr Stål kände henne nog — Meli Hall — sjuksköterskan på trakten, därifrån han kom?»

Nanni observerade honom skarpt, när hon uttalade namnet, men han såg oberörd ut. Den enda förändring, hon kunde upptäcka, var en oerhörd lättnad öfver att finna, att hennes korrespondent bara var en flicka.

Nanni fortsatte att tala om Meli — berättade

Efter fotograf.

SAN MARCUSPLATSEN i VENEDIG efter Campanilens instörtande; af klocktornet återstår endast en 30 meters grushög. — Jämför ofvanstående med bilden i HVAR 8 DAG föreg. nr, af den härliga platsen före olyckan.

den unge mannens blick, som beundrande hängde fast vid henne. Hon spratt till och satte sig upprätt. På det här sättet hjälpte hon nog inte Meli.

»Undrar inte herr Stål hvarför jag dröjde så länge att komma?»

Frågan framställdes med hennes vanliga min af muntert koketteri, men färgen steg på hennes kinder. Nu skulle hon börja!

»Åh, fröken Nanni blef väl hindrad, kan jag tro, och det gör i alla fall detsamma hur länge jag väntat, när — när fröken ändå kom till slut.»

Han talade långsamt, med tydlig förlägenhet, men också med en tydlig önskan att hon riktigt skulle förstå hur mycket hennes närvaro glädde honom. Nanni bet ihop tänderna och vände bort hufvudet — hans ömma, stadiga blick plågade henne — men hon fortfor oförskräckt:

»Jo, det var ett bref, jag fick, som jag måste

hur sträfsamt hon hade det nu, — hur trött och utarbetad hon föreföll vara, hur sorgsen hon lät i sitt bref. Den unge mannen hörde på utan intresse, gjorde några likgiltiga frågor om Meli och sökte genast föra samtalet in på något annat.

Nanni blef förtviflad — ju kallare och mera glömsk han föreföll, ju ifrigare blef hon att han skulle minnas. Hennes eget lilla svärmeri för den unge mannen hade hon alldeles glömt — det enda, hon nu tänkte på var hur mycket hon höll af stackars, bortglömda Meli. I gransuset tyckte hon sig höra hennes snyftningar och mellan de mossslupna, trädstammarne inbillade hon sig se hennes ansikte, blekt, förgråtet och förebrående. Hvad kunde hon göra — hur skulle hon bära sig åt för att få honom att begripa, hvilken präktig flicka Meli var? — Då mötte hon åter hans ömma, vördnadsfulla blick, så olik allt annat i den vägen hon dittills haft erfaren-

lhet af och med ens tyckte hon sig se vägen. — Om hon riktigt kunde få honom att se hvilken skillnad det var mellan henne och Meli, hur olika de voro, — månne han då inte skulle förstå hvem, som var den bästa — och välja rätt!

Hon lutade sig fram mot honom med glänsande ögon, leende, men med en skälfning kring läpparne. Han hade bara velat höra om Nanni själf — nå, han skulle väl få sin vilja fram då! — Och hon började att tala om sig själf, tanklöst, själfsväldigt, alldeles som förr, då hon brukat berätta för Meli, blottande sitt lif och sina tankar för honom med en öppenhet, som hon själf fann oblyg. — Hvarför skulle hon göra sig bättre än hon var? Hon tyckte om kurtis och nöjen och lustbarheter — arbete och plikt, det var ju bara tvång, bäst att slippa ifrån sådant — och kärlek! — nej, något sådant fanns inte till för henne. Inte komme hon åtminstone att gifta sig för kärleks skull — nej då! en gammal, rik gubbe, som gaf henne allt, fullt upp, och snart lämnade henne, som ung änka — se det vore något det!

Hon blef uppsluppen, nästan vild, så som det ibland kunde komma åt henne — kom i riktiga skrattparoxysmer vid att se hans häpnade min och inflikade i sitt prat upplefvade händelser och episoder, som till fullo visade att som hon talade, så hade hon också lefvat.

Hela tiden hon pratade satt hon och iakttog den unge mannen med en ifver, som ej lät en enda skiftning i hans utseende undgå henne. Hon såg hans öfverraskade uppsyn bytas i harm och ogillande, hon såg hans ömma, vänliga blick hårdna och bli münstrand och sträng, hon kände hur hela hans väsen liksom stelnade och undergick förvandling, men hon häjdade sig icke.

»Det var allt ett gladt lif fröken Nanni fört» — hur kärft och torr hans nyss så ömma röst lät — »Var fröken Meli också med på allt detta?»

»Meli — usch nej — inte bryr Meli sig om något roligt! Hon frågade bara efter de sjuka och att vara förestånderskan i lag. — För resten reste Meli hem, så ofta hon kunde få ledigt — nöjen och kurtis det begrep hon sig inte på, det var inte för henne, men fick hon föräldrarna eller syskonen in till sta'n och fick gå med en barnunge i hvar hand, då först var hon nöjd.»

»Jaså, fröken Meli tyckte så mycket om sina syskon. Det är goda människor, som tycka om små barn och vörda sina föräldrar, fröken Nanni.»

»Ja, men fasligt tråkiga!» Nanni skrattade till med en snyftning i rösten, som han inte märkte.

De sutto tysta en stund och Nanni kämpade med gråten, som ville fram. Hon förstod, att hon inte längre behöfde befara, att Fritz Stål inte skulle inse Melis värde framför henne själf. Det var förstås detta hon velat hela tiden — men, hon hade aldrig trott att det skulle kännas så svårt! — Efter en stund började han tala själf och göra frågor — han ville ha reda på allt som rörde Meli, om hennes hem, hennes arbete, om hur hon nu hade det. Och allt som han frågade, kände hon hur förändringen kom, hur hennes egen bild inom honom krympte samman och höljdes i skugga och hur minnet af Meli åter började röra sig starkt och lifskraftigt, formande ett kvinnoideal, som stod så högt öfver Nanni själf, som himlen öfver jorden — trofast, hjärtevinlande och kyskt. — Han hade bytt plats och satt nu på en kullfallen trädstam, ett stycke från Nanni. Hans stora, kraftiga händer ryckte frånvarande upp gräs och mossa från marken bredvid honom, med mildt drömmande blick såg han bort öfver Nanni utåt rymden. — Då och då med långa mellanrum gjorde han Nanni en fråga, som hon sakta besvarade — en fråga om Meli! —

Hon såg, att solen började dala och att skuggorna föllo långa, den stundtals påkommande tyst-

naden blef tryckande, men hon rörde sig icke. Hon kände det som om hon var dömd att sitta här i all evighet, krossad och förintad af en kvinnas hårdaste straff — det att känna sig föraktad af en god man. Till slut såg han på sin klocka och reste sig. — »Half åtta! — Då är det bäst att gå hem. — Jag har litet att göra på kontoret och kan ej dröja längre. Följer fröken med?»

Hon såg förvånad upp; hon var inte vand vid att någon tänkte på tiden, där hon var med. Men så kom hon ihåg sig — han brydde sig inte om henne mer — han hade återvänt till Meli.

»Jo, jag följer med», sade hon lågmäldt. Det hade kommit en så underlig, rörande stillhet öfver henne, men mannen bredvid henne såg det inte. — Tysta gingo de skogsvägen framåt och veko af in på stora landsvägen. När de kommo till den lilla stigen, som förde bakvägen upp till kontorsbyggnaden, stannade han och lyfte på hatten.

»Jag får gå genvägen — jag har allt litet brådtom. God afton, fröken Nanni!»

Hon förstod att han ville blifva af med henne så fort som möjligt och hälsade utan ett ord. Så raskade hon på stegen — hon måste se till att vara hemma före doktors kvällsron.

Några veckor därefter flyttade Fritz Stål från bruket. Nanni gick omkring, tyst och med bleka kinder; hon visste folk sade, att hon sörjde öfver att den unge bruksbokhållaren rest utan att fria, men hon brydde sig ej därom — allting hade blifvit henne så likgiltigt.

Och så gick sommaren och hösten kom. Provi-sialläkaren tog 6 veckors tjänstledighet och reste bort och vikarien var en ung man med arbetsifver och fallenhet för det kirurgiska. Han fyllde sjukhuset med patienter, gjorde lyckade operationer och gaf Nanni mycket att göra. På apoteket hade det kommit en ny provisor med svartlockigt hår och ögon som smäktade hvar gång Nanni gick förbi — höstkalasen började och Nanni blef bjuden med öfverallt. Hon började bli sig lik och finna världen glad och treflig igen. Det var bara när hon ibland kom att tänka på Fritz Ståls hårda, ringaktande ton den där kvällen ute i skogen, som det stack till inom henne.

Från Meli hörde hon aldrig något. På sin födelsedag fick hon ett vykort — det var alltsammans, men en dag, kort före jul, fick hon ett tjockt bref med Melis stil. — Meli var så glad nu — allt var så bra och lyckligt och efter jul skulle hon gifta sig med Fritz Stål. Han hade först skrivit till henne och se'n sökt upp henne och nu var allt klart dem emellan — han hade aldrig tyckt om någon annan än just Meli! — Det var bara en sak som var ledsam och det var att han ej tyckte om vänskapen mellan Nanni och Meli och bestämt satt sig emot när Meli velat fara och hälsa på Nanni.

»Men det är nog bara för han tycker om mig så mycket», skref Meli, »så han tål inte att jag håller af dig, som jag gör. Det är nog bara svart-sjuka och det får lof att gå öfver, för vi två som hållit så ihop skola väl inte glömma hvarandra, isynnerhet inte nu då jag är så lycklig.» —

Nanni vek sakta ihop brevet, där hon satt ensam i sitt lilla rum och hörde hur vinterstormen lven kring knutarne. »Jo, lilla Meli», sade hon mildt och vemodigt, »just för att du är så lycklig kommer du att glömma mig — och det är inte för att han är svartsjuk som han inte vill att vi ska råkas; — det är för att han tror jag inte är en bra flicka, för att han tycker jag är ovärdig din vänskap.»

»Men det är detsamma — och jag är glad, — åh! hvad jag är glad att Meli är så lycklig!»

Och så gömde hon ansiktet i händerna och snyftade högt.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

G. F. GILLJAM.

70 år fyllde den 22 juli universitetskanslern, f. d. ecklesiastikministern *Gustaf Fredrik Gilljam*. Vi hänvisa till nr 35 af H. 8 D. 1:sta årgång, där en utförlig biografi öfver den framstående mannen, jämte helsidesporträtt fins anförd.

M. M. BRUZELIUS.

75 år fyllde den 15 juli f. d. auditören *M. M. Bruzelius*, boende i Hufvudsta nära Stockholm. Student i Lund 1848, v. auditor vid Skånska dragonreg. 1852 ägde och bebodde B. till 1872 i Lindholmens säteri i Skåne och åren 1872-82 Hyltan i Wirestads sn, Småland.

A. G. G. TÖRNER.

Den 18 juli fyllde ledamoten af första kammaren, adjunkten vid Växjö allm. läroverk fil. doktor *Axel Gustaf Georg Törner* 65 år.

S. J. A. TENGBOM.

60 år fyllde den 23 juli kaptenen i kongl. Skaraborgs regementes reserv, *Sven Justus August Tengbom* i Falköping, på födelsedagen uppvaktad af vänner och bekanta.

M. G. E. SCHLYTER.

50 år fyllde den 24 juli stadsfogden v. häradshöfding *Mag. aus Gabriel Eugène Schlyter* i Oskarshamn. S. är ordförande i byggnadsnämnden, sekreter hos stadsfullmäktige och hamndirektionen samt dessutom anlitad i andra kommunala värf.

A. GUSTAFSON.

50 år fyllde den 10 juli disponenten för Piano-Aktiebolaget i Norrköping *Gustafson* & Ljungqvist, *A. Gustafson*, på födelsedagen uppvaktad af sina arbetare.

A. W. KARSTRÖM.

Lasarettsläkaren doktor *Adolf Wilhelm Karström* i Växjö fyllde den 20 juli 50 år K., som tillträdde sin nuvarande befattning 1881, erhöi på födelsedagen många bevis på aktning och vänskap.

S. F. ENGSTRÖM. †

Hamnkaptenen i Kalmar, *Sune Fridolf Engström* afled den 16 juli, närmast sorjd af barn. Den bortgångne, som var född 1839, var en pliktrogen, dugande och energisk man.

S. F. POUSETTE. †

F. d. kaptenen vid Helsingre regemente *Sven Fredrik Pousette* afled den 20 juli i Gefle. God och karaktärsfast, sorjdes han af maka, barn och många vänner.

H. A. DAHLMAN. †

Den 8 juli afled i Sundsvall disponenten för A. G. Dahlmans aktiebolag, *Hugo Andreas Dahلمان*, i en ålder af 41 år. Den aflidne var en synnerligen sympatisk och älskvärd personlighet och afhållen af alla, med hvilka han genom sin verksamhet kom i beröring.

N. PETERSSON. †

Disponenten vid Eskilstuna spritförsäljningsbolag *Nils Pettersson* afled den 20 juli på Sabbatsberg's sjukhus i Stockholm, 49 år gammal. Den aflidne, en synnerligen dugande kontorsman och högt värderad umgängesvän, sorjdes närmast af maka och barn.

J. EHLERS. †

Fil. kand. *Johannes Ehlers* afled den 16 juli i Stockholm. Född 1875, inskrefs han 1895 vid Lunds universitet. Studierna, hvilka gällde de matematiska naturvetenskapliga disciplinerna — speciellt astronomi — bedref han med energi och framgång. E. deltog förra året i den svenska gradmätningsexpeditionen till Spetsbergen.

HVAR 8 DAGS NOVELLBLAD. XIX.

COCUZZA. Fransk novell. Öfversättning för HVAR 8 DAG.

Hufvudet påminde mycket om marionetternas på kasperteatern, öronen stora och solfjädersliknande. Kroppen förkrympt och vanställd, balanserade på ett par smala, spensliga ben, hvilka föreföllo onaturligt långa, jämförda med de två muskulösa armarne, trots att dessa, liksom gorillans, nådde nästan till marken.

Hvarje afton, då han iklädd en trespetsig mössa och en väldig, grå blus, med näsan öfversmetad af rödfärg, hånad, kindpustad och knuffad af clowner och stalldrängar, och då han under en hagelstorm af knytnäfslag och sparkar tumlade in på arenan, brast stormen lös, ja hela salen skakade af bravorop och stampningar, som om hvarenda man af publiken haft delirium.

Denna missbildade varelse, hopplöst hemfallen åt tillbakadragenhet och eremitlif, detta monstern var likväl en människa, en man, ty han älskade. Han älskade den skönaste kvinnan bland hela cirkuspersonalen, parförceryttarinnan mademoiselle Nina, hvilken var förlofvad med akrobaten monsieur Alfonso.

Redan samma afton hon för första gången uppträdde i sin luftiga och eleganta dräkt af lätt gas och blixtrande guldglitter, buren i triumf af sin älskare, hvilken stod upprätt på tvenne hvita hästar och höll henne på ena armen lika lätt som hon varit en fjäder — blef han passioneradt förälskad i henne, han, den fattige skoflikaren, hvilken cirkusdirektören af en nyck hade tagit från skobänken.

En afton, efter att ha tömt en extra butelj vin, vågade han bekänna, hvad han kallade sin kärlek för henne. Efter att ha ett ögonblick stirrat förvånad på honom, skrattade hon honom midt i ansiktet, alldenstund han sträckte på sin obetydliga person i tanke att kunna göra intryck på henne. Så biktade han då för henne sin stumma beundran, sin brinnande kärlek och sina sömlösa nätter. Han uttryckte sig passionerad, eldigt och brinnande, som en älskare anstår.

Desto högljuddare blef hennes skratt. Han försökte fatta hennes hand, men hon drog den tillbaka med en min af ovilja. Då grep han henne i klädningen. Raskt gaf hon honom ett slag med sitt ridspö tvärs öfver ansiktet och ilade ut ur rummet.

Den aftonen var han mer än någonsin ur stånd att undvika de knuffar och sparkar man riktade åt honom, hvadan följden blef, att han slagen och miss-handlad och under ytterst nedslagen sinnesstämning fullgjorde sitt uppdrag å arenan.

Nästa afton var det fullt hus. Brokiga affischer hade tillkännagifvit: »Nyhet! Ytterst sevärdt! Tablåer! De kristna offeras af Nero! Martyrerna kastas inför vilda djur! Cocuzza, björnen och mademoiselle Nina!»

Slutligen inträde Cocuzza och Nina, iförda antika dräkter. Nina var förtjusande i sin hvita toga, med sitt långa svarta hår hängande öfver de nakna skulderna. Hon intar den inspirerade hållning, martyrerna intogo, då de inför den råa hopen bekände sin tro. Cocuzza aflägsnar sig några ögonblick och kommer tillbaka med den stora slagbjörnen, hvilken han leder i ena örat, under det att denne brummar och vrålar ohyggligt. Applåder.

Cocuzza nalkades Nina liksom för att förmå henne att afsvärja sin tro. I själva verket tillhviskar han henne sin passionerade kärleksförklaring.

»Jag älskar er! Vill ni ej lyssna till mig! Jag älskar er! Nina, haf barmhärtighet med mig! Nej? Vill ni ej lyssna till mig? Välan, då lösgör jag björnen! Jag har berusat honom med bränvin, jag har piskat honom denna morgon, jag har tagit maten från honom. Han är hungrig, han är ursinnig. Vill ni ej lyssna till mig?»

»Nej!» svarar Nina med en skakning på hufvudet.

»O! Prässa mig ej till ytterligheter. Jag har haft nog af strider med detta folk, jag vill ej längre gå som en lekboll för dem. Jag är en människa, äfven jag. Hvarför skulle jag ej hafva rätt att älska och blifva älskad? Emedan jag är en krymping stöter ni mig tillbaka? O, om ni kunde se hur mitt hjärta brinner af kärlek och beundran för er! De andra veta ej huru jag älskar er! Ju större yttre fördelar en man har, ju lättare förledes han af sin fäfänga till obeständighet. Så med er Alfonso, han som borde troget ligga vid edra fötter, han bedrar er.»

Hon blef ytterst blek och gjorde en våldsam åtbörd för att visa sin ovilja.

»Han bedrar er, under det jag —»

Ett föraktfullt leende drog öfver Ninas ansikte och påminde honom om hans förskräckliga fulhet. »Det är sant», mumlade han bittert. »Det glömde jag.»

Hastigt slog hans känslor om, och vredgadt utbrast han:

»För sista gången, vill ni eller vill ni ej lyssna till mig?»

»Nej», sade hon. »Hjälp! Hjälp!»

Med en snabb rörelse slet han munkorgen af björnen, gjorde ett språng åt sidan och lät björnen rusa på sitt offer.

Scenen var så realistiskt verklig, att åskådarna applåderade ursinnigt, isynnerhet när de sågo den sköna martyren svimma.

Hvad försiggick i den eländige dvärgens sinne? Männe han vaknade till insikt om sin skurkaktighet? Eller greps han af medlidande med hennes ungdom och skönhet? Kanske han fann lifvet odrägligt utan henne. Funderade han männe på att slå världen med häpnad de sista minuterna af sitt lif; denna värld, som endast haft hån, sparkar och hat att bjuda på?

I samma ögonblick, som björnen reste sig, beredd att sänka sina klor i Ninas blottade skuldror, grep dvärgen odjuret med sina muskulösa armar och båda tumlade om på marken.

Det blef en het envigskamp, bröst mot bröst, ursinnig, förfärlig, men innan cirkusbetjäningen hann skynda till Cocuzzas hjälp, hade björnen huggit sina förskräckliga tänder i hans hals.

Och den vansinnigt jublande hopen af människor, hvilka icke misstänkte att en verklig tragedi utspelades framför deras ögon, tjöt och stampade af förtjusning under utropen:

»Encore, Cocuzza! Bravo, Cocuzza! Encore! Encore!»

Observera täflan för amatörfotografer till den 15 Augusti! (Se häfte 38.)